

Complexnummer: 521002

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Complexnaam

-

Aantal complexonderdelen

3

Monumentnummers van complexonderdelen

521003, 521004, 525834

Woonplaats

Wijk en Aalburg

Gemeente

Altena

Provincie

Noord-Brabant

Locatie van het hoofdobject

Grote Kerkstraat 69, 4261 BC te Wijk en Aalburg

Complexomschrijving

Inleiding

Boerderijcomplex buiten de bebouwde kom van Aalburg, opgetrokken in Ambachtelijk-Traditionele stijl. Het is gelegen aan de westelijke zijde van de Grote Kerkstraat in Aalburg, nabij de aansluiting van deze straat op De Kroon, bestaande uit een forse BOERDERIJ (onderdeel 1) met dwarsdeel, voor een deel daterend uit de 18de eeuw, met 19de-eeuwse detailleringen, voorts een KOOK- OF BAKHUIS (onderdeel 2), westelijk gelegen van de boerderij en een VARKENSSCHUUR, gelegen ten noordwesten van de boerderij. Ook deze bijgebouwen bezitten 17de- of 18de-eeuwse elementen. De boerderij kan typerend worden genoemd voor het westelijke deel van het rivierengebied en in het bijzonder het Land van Altena, gekenmerkt door het voorhuis met voorname, hoog opgaande symmetrisch ingedeelde voorgevel, het zadeldak met klein wolfeind boven de kopgevels en de dwarsdeelopzet met deeldeuren in één der zijgevels, veelal onder een licht opgewipt dak. Ook het materiaalgebruik, gele IJsselsteen, is typerend voor deze streek. De bebouwing is gesitueerd op een erf met verschillende karakteristieke historische elementen, zoals een voortuin met hekwerken, drie oude leilinden en enkele oude vruchtbomen.

Waardering

Het complex is van algemeen belang. Het heeft cultuurhistorische waarde als een karakteristiek en gaaf voorbeeld van een in zijn huidige vorm 18de- en 19de-eeuws ogend historisch boerderijcomplex met forse kortgevelboerderij met dwarsdeel, vrijstaand bak-/kookhuis, een varkensschuur en verschillende erfelementen.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

De boerderij heeft architectuurhistorisch belang als goed en redelijk gaaf voorbeeld van een middelgrote boerderij met dwarsdeel, van een in het Land van Altena streekeigen boerderijtype. De beide bijgebouwen (bak-/kookhuis en varkensschuur) zijn eveneens van belang als voorbeelden van historische erfbebouwing bij een grote boerderij.

Het complex heeft een hoge ensemblewaarde vanwege de prominente ligging langs een doorgaande weg noordelijk van de bebouwde kom van Aalburg. Het betreft één van de weinige nog vrij gaaf gebleven boerenerven in de gemeente Aalburg.

Het complex heeft gaafheids- en herkenbaarheidswaarde, daar het van belang is vanwege de kwaliteit van de samenstellende onderdelen, bestaande uit de boerderij, de bijgebouwen, sierhekwerken en diverse markante groenelementen, waaronder de monumentale leilinden.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 521003

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	10 mei 2002
Kadaster deel/nr	82722/10

Woonplaats*	Gemeente*	Provincie*					
Wijk en Aalburg	Altena	Noord-Brabant					
Straat*	Nr*	House letter*	Toev.*	Postcode*	Woonplaats*	Situering	Locatie
Grote Kerkstraat	69			4261 BC	Wijk en Aalburg		
Grote Kerkstraat	71			4261 BC	Wijk en Aalburg		
Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding	Grondperceel			
Aalburg	F			4819			
Aalburg	F			2757			
Aalburg	F			2758			

Omschrijving**

Inleiding

Forse BOERDERIJ met dwarsdeel, gelegen aan de westelijke zijde van de Grote Kerkstraat in Aalburg, nabij de aansluiting van deze straat op De Kroon. De kortgevelboerderij in Ambachtelijk-Traditionele stijl dateert in zijn huidige verschijningsvorm uit het derde kwart van de negentiende eeuw, maar dateert in de kern nog grotendeels uit de achttiende eeuw. De boerderij kan typerend worden genoemd voor het westelijke deel van het rivierengebied en in het bijzonder het Land van Altena. Oorspronkelijk was het bedrijfsgedeelte voorzien van gevels met een houten potdekseling. Deze zijn later, vermoedelijk in de late negentiende eeuw, vervangen in baksteen. Het bedrijfsgedeelte is circa 1995 verbouwd tot woning, na opsplitsing van het pand in twee woongedeelten. Aan de voorzijde bevindt zich een eenvoudige siertuin met hekwerken en leilinden.

Omschrijving

Forse kortgevelboerderij met dwarsdeel, met rechthoekige plattegrond, één hoge bouwlaag en een zadeldak met wolfeinden boven voor- en achtergevel.

Het voorhuis bezit binnen de kap nog twee verdiepingen. Het dak is geheel gedekt met riet, met op de nok gebakken nokvorsten en een vernieuwde bakstenen schoorsteen boven de brandmuur (scheiding woon- en bedrijfsgedeelte). Op de zijschilden zijn na 1989 met riet gedekte dakkapellen aangebracht, alsmede enige dakramen. De gevels zijn gemetseld in gele baksteen in kruisverband en

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

voorzien van een zwart gepleisterd plint. Vensters en ingangen in het woongedeelte bezitten ter afsluiting anderhalfsteens strekken in rode baksteen. De kopgevels hebben bakstenen vlechtingen.

De voorgevel is symmetrisch van indeling en bezit in de middenas de hoofdingang, voorzien van een kozijn met enkelruits paneeldeur met gietijzeren rooster en een tweeruits bovenlicht. Aan weerszijden bevinden zich twee vensters met kozijnen met luikspanning, rollagen aan de onderzijde en zesruits schuiframen. De verdieping bevat twee vensters met vierruits schuiframen. Geheel bovenin tenslotte een zoldervenster met eveneens een vierruits schuifraam. De gevel bezit smeedijzeren staafankers. De rechter zijgevel heeft in het woongedeelte links drie vensters van hetzelfde type als in de voorgevel. In het rechter gedeelte bevinden zich in de plint twee kleine kelderlichten met enkelruits ramen en voorts een venster met gewijzigd raam. Geheel rechts bevindt zich tenslotte de brede rechthoekige voormalige dwarsdeelingang, geplaatst onder een licht opgewipt dakgedeelte. Deze ingang bezit een dubbele houten opgeklampte deeldeer, met in de rechter deurvleugel een vierruits raampje. De linker zijgevel heeft geheel rechts een moderne pui met dubbele tuindeur, voorts twee vensters met gewijzigde ramen. In het linker gedeelte bevindt zich rechts een ingang met gewijzigde deur en bovenlicht, voorts een niet oorspronkelijk venster, een moderne dubbele tuindeur met nevenlichten, twee opgeklampte staldeuren onder bakstenen rondbogen en twee kleine stalvensters met vierruits ramen. De achtergevel heeft rechts van de middenas een kozijn met houten staldeer, geheel rechts een klein gewijzigd venster en links een klein venster met 4-ruits raam. Uiterst links een gewijzigd stalvenster. In de top van de gevel een kozijn met dubbel houten zolderluik.

De boerderij bevat inwendig een aantal vertrekken met eenvoudige balkenplafonds (enkelvoudige balklagen) met duivejagerprofiel. Voorts diverse binnendeurkozijnen met paneeldeuren. In de rechter kamer een zwart marmeren schoorsteenmantel. In de rechter voorkamer een bedstede met dubbele paneeldeur. Het bedrijfsgedeelte heeft vier ankerbalkgebinten en een eenvoudige sporenkap.

De voortuin wordt afgesloten door een eenvoudig ijzeren hekwerk met rechte en rondgebogen spijlen. Voor de voorgevel staan drie oude leilinden.

Waardering

Het object is van algemeen belang. Het cultuurhistorische waarde als onderdeel van een gaaf boerderijcomplex buiten de bebouwde kom van Aalburg en daarmee verwijzend naar de vroegere agrarische betekenis van het gebied. Het heeft architectuurhistorische waarde als goed en redelijk gaaf voorbeeld van een middelgrote kortgevelboerderij met dwarsdeel, van een in het Land van Altena in de 18de en 19de eeuw streekeigen boerderijtype, gekenmerkt door het voorhuis met voorname, hoog opgaande symmetrisch ingedeelde voorgevel, het zadeldak met klein wolfeind boven de kopgevels en de dwarsdeelopzet met deeldeuren in één der zijgevels, veelal onder een licht opgewipt dak. Het heeft ensemblewaarden als essentieel onderdeel van een harmonisch geheel, te weten een boerderijcomplex, verder bestaand uit een kook- of bakhuis en een veeschuur, diverse groenelementen en een tuin met hekwerken. Voorts is het pand een karakteristiek onderdeel van de historische bebouwing die zich langs de Grote Kerkstraat bevindt. Het object is van belang wegens de kwaliteit van de samenstellende onderdelen, bestaande uit boerderij met gave hoofdvorm, gevelindelingen en detailleringen.

Hoofdcategorie

Boerderijen, molens en bedrijven
Voorwerpen op pleinen en dergelijke
Boerderijen, molens en bedrijven

Subcategorie

Boerderij (M)
Erfscheiding(D)
Boerderij (M)

Functie

Erfbeplanting
Hek
Boerderij(M1)

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 521004

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	10 mei 2002
Kadaster deel/nr	82727/2

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Wijk en Aalburg	Altena	Noord-Brabant

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Aalburg	F			4819

Omschrijving**

Inleiding

KOOK- OF BAKHUIS, westelijk gelegen van de boerderij Grote Kerkstraat 69-71 in Aalburg. Het bakhuis in Ambachtelijk-Traditionele trant dateert in oorsprong uit de late 18de eeuw en bleef in opmerkelijk gave staat bewaard.

Omschrijving

Het bak- of kookhuis bezit een rechthoekige plattegrond, één bouwlaag en een zadeldak met de nokrichting haaks op de naar de boerderij gerichte voorgevel. Dit dak is gedekt met gesmoorde oud-Hollandse pannen en draagt midden op de nok een bakstenen schoorsteen. De gevels zijn gemetseld in oude gele handvormsteen in kruisverband. Beide kopgevels hebben bakstenen vlechtingen, rechte schouders en worden bekroond door een getrapte tuit. Voorts in alle gevels eenvoudige staafankers.

De voorgevel bezit links een ingang met kozijn met duivejagerprofiel, opgeklampte deur en klein enkelruits bovenlicht, rechts een venster met 18de-eeuws kozijn met aan boven- en onderzijde een rollaag. Het kozijn heeft een T-indeling en bezit bij de twee zesruits onderramen luikspinningen. Het brede vaste bovenlicht is tienruits. De oorspronkelijk bij de onderramen aanwezige luiken zijn verdwenen. In de top van de gevel een klein venster onder een rollaag, voorzien van een vierruits schuifraampje.

De rechter zijgevel heeft in het linker gedeelte een klein venstertje met enkelruits raam en rechts hiervan een groot laat-18de-eeuws venster met kozijn met luikspinning, rollaag aan de onderzijde en een 25-ruits schuifraam. De luiken zijn niet meer aanwezig. Geheel rechts in deze gevel bevindt zich een ingang met kozijn met kraalprofiel en een houten deur.

De linker zijgevel heeft rechts een deels dichtgemetseld venster met vijfruits bovenlicht. Links hiervan een klein venstertje met enkelruits raampje.

De achtergevel heeft een vernieuwd raam in authentieke gevelopening. In de top van de gevel bevond zich oorspronkelijk een klein

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

venstertje. Het inwendige bevat een authentieke schouw met houten kroonlijst en stookplaats met witte tegels (deels bewaard).

Waardering

Het object is van algemeen belang. Het heeft als onderdeel van een gaaf boerderijcomplex buiten de bebouwde kom van Aalburg en daarmee verwijzend naar de vroegere agrarische betekenis van dit gebied cultuurhistorische waarde. Het heeft architectuurhistorische waarde vanwege de esthetische kwaliteiten van het ontwerp, de detaillering en het materiaalgebruik. Het betreft een in opmerkelijk gave staat bewaard gebleven voorbeeld van een 18de-eeuws bak-/kookhuis, met diverse voor deze bouwperiode kenmerkende elementen. Het object heeft in deze streek zeldzaamheidswaarde. Het heeft ensemblewaarden als essentieel onderdeel van een harmonisch geheel, te weten een boerderijcomplex, verder bestaande uit een boerderij met dwarsdeel en een vrijstaande veeschuur. Voorts is het van belang wegens de typologische en functionele zeldzaamheid.

Hoofdcategorie

Boerderijen, molens en bedrijven

Subcategorie

Boerderij (M)

Functie

Kookhuisje

Monumentnummer*: 525834

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	10 mei 2002
Kadaster deel/nr	82830/12

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>		
Wijk en Aalburg	Altena	Noord-Brabant		
<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Aalburg	F			4818

Omschrijving**

Inleiding

VARKENSSCHUUR, gelegen ten noordwesten van de boerderij Grote Kerkstraat 69-71 in Aalburg. De schuur in Ambachtelijk-Traditionele stijl dateert in oorsprong wellicht nog uit de 17de of 18de eeuw, maar onderging wel enige wijzigingen.

Omschrijving

De varkensschuur bezit een rechthoekige plattegrond, een bouwlaag en een zadeldak tussen topgevels. Dit dak is gedekt met golfplaten. De gevels zijn gemetseld in oude rode handvormsteen in kruisverband (baksteenformaat 24x5- 5,5x11-12 cm, 10 lagen = 63,5 cm.) en voorzien van een gecementeerde plint. Beide kopgevels hebben bakstenen vlechtingen, rechte schouders en worden bekroond door een kleine tuit. Voorts in alle gevels eenvoudige staafankers. In de zuidelijke zijgevel bevindt zich de oorspronkelijke dwarsdeelingang met oud kozijn en dubbele houten opgeklampte deeldeer met oud hang- en sluitwerk. Rechts in deze gevel een kozijn met rollaag en gewijzigde invulling. Geheel links een niet oorspronkelijk venster. De andere lange gevel heeft drie kleine stalvensters.

In de beide kopgevels bevinden zich in de top drie gevelopeningen met rollagen aan onder- en bovenzijde. Verschillende openingen hebben opgeklampte houten luiken. Inwendige houtconstructie, bestaande uit vier trekbalen, waarvan de buitenste als strijkbalken zijn uitgevoerd. De balen worden in het midden ondersteund door houten stijlen. Voorts een eenvoudige rondhouten sporenkapconstructie. Bij de schuur een aantal oude vruchtbomen.

Waardering

Het object is van algemeen belang. Het heeft als onderdeel van een gaaf boerderijcomplex buiten de bebouwde kom van Aalburg en daarmee verwijzend naar de vroegere agrarische betekenis voor dit gebied cultuurhistorische waarde. Het heeft architectuurhistorische waarde als goed, redelijk gaaf en zeldzaam voorbeeld van een mogelijk nog wel laat 17de- of 18de-eeuwse

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

veeschuur, van een eertijds algemeen voorkomend type, opmerkelijk door de vrij gave detaillering en de dwarsdeelingang. Het gebouw heeft ensemblewaarden als essentieel onderdeel van een harmonisch geheel, te weten een boerderijcomplex, verder bestaand uit een boerderij met dwarsdeel en een bak-/kookhuis.

Hoofdcategorie

Boerderijen, molens en bedrijven

Subcategorie

Boerderij (M)

Functie

Varkenshok